

Het gat in de creatieve stad

TWEE JAAR GELEDEN BRACHT EEN DUUR BETAALD HOOFDSTEDELIJK ADVIESBUREAU EEN ADVIES UIT OVER DE POTENTIE VAN AMERSFOORT ALS CREATIEVE STAD. DAT GING ZO: DE DIRECTEUR VAN HET ADVIESBUREAU OPENDE IN ZIJN TEKSTVERWERKER HET STANDAARDPLAN VOOR EEN CREATIEVE STAD, EN LIET DE AUTOMATISCHE ZOEK&VERVANG FUNCTIE CONSEQUENT HET WOORD 'STADNAAM' VERVANGEN DOOR 'AMERSFOORT'. NIET GEHINDERD DOOR ENIGE KENNIS OVER DE STAD IN KWESTIE WERD DE BESCHIKBARE POWERPOINT PRESENTATIE BIJGEWERKT EN VERTOOND AAN VERTEGENWOORDIGERS UIT DE AMERSFOORTSE POLITIEK, KUNSTWERELD EN BEDRIJFSLEVEN.

De presentatie begon met een analyse van het voorkomen van creatief talent in Nederland, en op de kaart die aan dit onderzoek was ontleend was duidelijk te zien dat Amersfoort veel potentie had. Daarna werd in een paar stappen duidelijk gemaakt hoe de stad een stralende toekomst tegemoet kon zien wanneer het deze potentie maar serieus zou nemen. De vraag uit het publiek hoe het kwam dat Veenendaal op de kaart ook bijzonder veel potentie leek te hebben en Rotterdam hoegenaamd afwezig was werd snel afgewimpeld met het argument dat er geen tijd was om in dat soort details te treden. Het toegestroomde publiek was sowieso wel enthousiast dat iemand uit de hoofdstad eindelijk oog had voor het al zo lang miskende talent uit de provincie.

Amersfoort een paar ton armer, maar een imago rijker. Of althans, een droom van een imago. Want wie de website van het adviesbureau bezocht zag dat het bureau niet alleen Amersfoort adviseerde, maar ook Gouda Creative City, Creatieve Regio Roermond en nog zo wat centra van bruisende creatieve activiteit.

Inmiddels is er binnen de gemeente een projectorganisatie opgezet die de crea-

tieve stad droom verder moet uitwerken en doen de Amersfoortse ondernemers om het hipst om zich als creatief te profileren. Zo zijn er 'meet & create' events, waar businesses uit de creative industry iets kunnen pitchen, een match kunnen maken, en zich connected kunnen wanen met een community. De plannenmakers geven hun plannen klinkende namen als 'mediafusion', 'discover', of 'game in the city', en worden erg opgewonden van namedropping op happenings met veel exposure. Deze bijeenkomsten worden overigens zonder uitzondering in het Nederlands gehouden en ik heb er ook nog nooit iemand van over de grens of zelfs maar van buiten de regio kunnen ontdekken. Het belangrijkste onderdeel is misschien wel de 'borrie' na afloop.

Ik denk dan altijd: als je je als stad wilt profileren dan zorg je voor een onderscheidende identiteit en die is bij uitstek te vinden in lokale cultuur, te beginnen bij de taal die je gebruikt. Iedereen probeert zich namelijk te conformeren aan het heersende hip van die paar gangmakers. En daarmee krijg je net zoveel karakter als van het dragen van een merkspijkerbroek. Wat het ook is, geen unique selling point!

Maar afgezien van het protserige gebruik van anglicismen is er iets anders dat steeds meer begint te schrijven. Hoewel vanaf de eerste presentaties kunstenaars werden gestimuleerd worden om mee te doen was al snel duidelijk dat men bij creatieve bedrijvigheid vooral advies- en ontwerpbureaus op het oog had. De kunstenaars zorgden voor een aantrekkelijk beeld en dat was dat.

Misschien is het makkelijk om te wijzen op de miskening van het aanwezige creatieve talent dat tegen wil en dank al jaren broedplaatsen optuigt, staalkaarten organiseert, het leven in de stad veraangenaamt en oude industriekwartieren nieuw leven inblaast. Pioniers wier expertise door de creatieve stad niet wordt benut, en die door de ontwikkelaars maar niet gezien worden, laat staan betrokken bij beleidsontwikkeling of aangemoedigd om verder te ontwikkelen...

Maar als het zo makkelijk is dat zien, waarom gebeurt er dan zo weinig mee, ondanks de welwillende inzet van de hele culturele sector bij aanvang van het project. Het antwoord is dat Amersfoort

DE LASWERKPLAATS: een uniek concept in Amersfoort

IN 2002 IS LASWERK BEGONNEN MET HET BEHEREN VAN DE LASWERKPLAATS. MET EEN PIONIERSMENTALITEIT, STRUCTURELE FINANCIËLE STEUN VAN DE GEMEENTE AMERSFOORT, INCIDENTELE ONDERSTEUNING VAN VSB FONDS, KF HEIN FONDS, PRINS BERNHARD CULTUUR FONDS EN HET BOUWFONDS, FINANCIËLE INVESTERING VAN DE INITIATIEFNEMERS EN VEEL ONBETAALDE ARBEID, IS OP EEN ZWAAR VERWAARLOOSD TERREIN EEN OUDE VOORMALIGE LASWERKPLAATS OMGEBOUWD TOT EEN WERKRUIMTE VOOR THEATER.

De Laswerkplaats, een ruimte van 23 bij 15 meter, is hoofdzakelijk in gebruik als repetitie en montageruimte voor theater. Er zijn ook presentaties te zien van voorstellingen die in de Laswerkplaats gemaakt zijn. Nadruk ligt echter op het “monteren”, dwz het toevoegen van licht, geluid en decor in de eindfase van het repetitieproces. De Laswerkplaats is daarom zo goed mogelijk aangepast aan de daarvoor geldende voorwaarden. Er is een zwevende dansvloer, hang mogelijkheden voor theaterspots in de vorm van een grid, er zijn theatergordijnen en uiteraard beschikt de ruimte over een professionele licht- en geluidsinstallatie. Kortom de Laswerkplaats is een goed geoutilleerd theateratelier dat een belangrijke positieve bijdrage levert aan de kwaliteit van de voorstelling die er gemaakt wordt.

De ruimte wordt gebruikt door professionele theatermakers, beginnende theatermakers en amateur-theatergroepen. Sporadisch wordt de ruimte ook ingezet voor andere activiteiten, een debat een (dans) feest, of een eenmalige presentatie.

Professionele theatermakers, meestal gesubsidieerd door verschillende landelijke fondsen, betalen een vaste huurprijs die gebaseerd is op 7 dagen van 24 uur per dag. In een atelier moet je immers kunnen werken wanneer jou dat uitkomt. De inkomsten van deze groep makers houdt de Laswerkplaats betaalbaar voor de minder bedeelde collega's.

Deze minder bedeelde zijn over het algemeen beginnende theatermakers en amateur-gezelschappen die een binding met de stad Amersfoort hebben. Door het bestaan van de laswerkplaats hebben zij de mogelijkheid om voor een relatief laag bedrag in een professionele omgeving aan hun voorstelling te werken.

Laswerk is een samenwerking aangegaan met de beginnende Amersfoortse makers: Jori Hermsen (theatergroep Sonja) en Jurre Bussemaker (Theater aan Tafel), Daniëlle van de Ven. Ook ondersteunen we de theateractiviteiten van onze burens, Per Expressie. Daarnaast zijn er samenwerkingsverbanden met de amateur theatergezelschappen Thalia en WZAB.

Theater heeft publiek nodig anders kan er geen magie ontstaan. Voor makers is het van belang om het werk in een vroeg stadium aan het publiek te tonen. Reacties kunnen zo onderdeel van het werkproces worden.

Hiertoe heeft laswerk de probeert - uit in het leven geroepen. Laswerk nodigt het publiek uit om bij de maker op atelierbezoek te komen. Het publiek wordt hierdoor deelgenoot van zijn overwegingen. Er ontstaat een dialoog over het (creatieve) proces, zonder dat als zodanig te benoemen. De probeert-uit heeft een publiek van maximaal 30 mensen.

De Laswerkplaats is een broedplaats van theater en kunst geworden. Een unieke ruimte in Nederland en een plek die een dynamiek ontwikkelt die thuishoort in het Amersfoortse culturele leven. Laswerk blijft zich hiervoor inzetten. Met een gezamenlijke aanpak, ondersteund door gemeentelijk cultuur beleid, moet het een bredere samenwerking met en tussen de professionele en semi-professionele culturele instellingen tot stand komen. Bovendien moeten de voorstellingen die in de Laswerkplaats gemaakt worden te zien zijn in de theaters en op de festivals in de stad Amersfoort. Dat is goed voor de groei en

We dance like we are all on fire

Ok

Eerlijk

Ik geef toe

Ja het is waar

Het is niet vaak

Ja, meestal net niet

Helaas, jammer

Maar soms

Ja echt

Dan

Is het

Als vuur

Als een vogel

Iets licht op, hoe

Zeg je dat, ik weet

Dan weet ik het zeker

Ja, dat het zo is, waar is

Hans Goslinga

De aandachtvolle stad

WAT INRICHTING AL NIET VERMAG. EEN SCHEVE STOEPTEGEL, Á LA. DES TE BETER, ZELFS, VAAK. WANT MISSCHIEEN LEIDT DIE WEL TOT EEN KLEINE FANTASIE OVER EEN STRUIKELING IN DE ARMEN VAN JE DROMEN. OF TOT IETS ANDERS. (DE ASSOCIATIE MET EEN KINDERGEBIT, EEN ONVERWACHT HUPSJE ALS WAS JE IN EEN DANS.) MAAR DIE SCHEVE TEGEL GECOMBINEERD MET: LUKRAAK AFBROKKELEND ASFALT; ONAFGEMAAKTE STRAATBELIJNING; EEN GEBREK AAN TOEGANGSWEGEN; STEEDS VERPLAATSENDE BERGJES ZWEEFZWALKEND AFVAL, VANWEGE GEEN OF TE KLEINE VUILNISBAKKEN; HAPERENDE VERLICHTING; MEER MEER MEER PAALTJES; REEDS LANG LEGE BEPLANTINGSBAKKEN; HOUT MET TURF MET RUBBER MET BETON MET BAKSTEEN, AL DAN NIET GESCHILDERD; INCONSEQUENTE, TE HOGE, TE LAGE, SURREËEL VERWARRENDE BEWEGWIJZERING; ONLOGISCHE PARKEERLOCATIES; PLOTSKLAPSE VERSMALLINGEN EN HOEKHINDERENDE ARCHITECTUUR IN VIES GEWORDEN PALET, KORTOM, DIE TEGEL ALS ONDERDEEL VAN VERGÉTEN STEDELIJK GEBIED, DAT IS ZONDE.

Liefdevolle inrichting van de stad, omgeving der bezoekers en bewoners, dat vermag een hoop. Zo zijn daar: aandacht, eigenaarschap, genot en vrede of een soortgelijke gewaarwording. Soms ook een tikje extra energie of misschien zelfs inspiratie. Een oog dat langs gebouwen glijdt (met daarboven blauw bij voorkeur), zich onbekommerd wanend slenterend, ervaart schoonheid, openheid, zin in nieuwe kennis. (Wat is daar eigenlijk, achter die raampartij met gelig licht van opzij?) De stad is dan in samenhang, zich steeds zowat glooiend openend; gelijktijdig geveer en ontvanger. Omdat alles logisch loopt, met zichtbaar gemaakte betekenissen. En trouwens liever niet glad gepoetst. Juist niet. Rafelig: graag. Wildgroei: bij uitgesproken voorkeur. Oud door en langs nieuw: yes, baby. Maar wel en alleen dan: met ruimte. En het liefst in licht en ongemerkte aandacht badend.

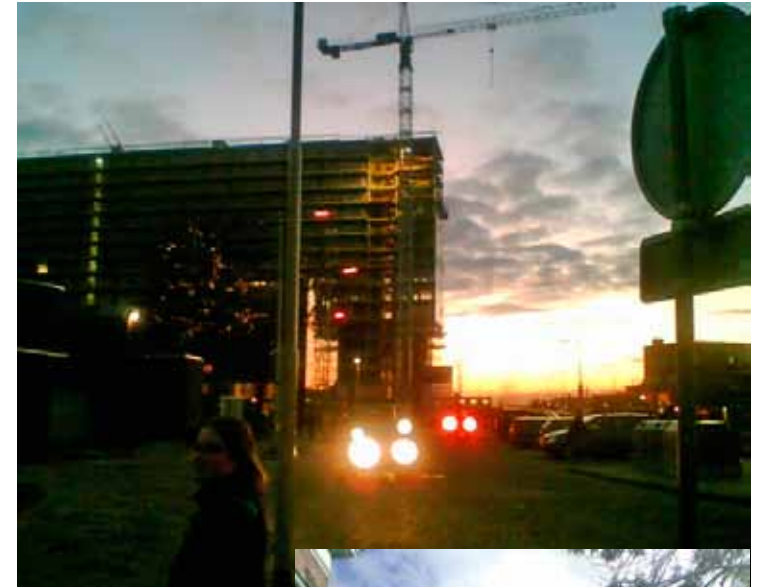
Een groepje planten tussen de stenen van lang braakliggende terrein als rafel in die stad kan net een gedachte ontwarren, dat idee doen opbloeien tot een creatie, een initiatief. Een voorstelling daar!, of een festival over! Maar enkel met de ruimte en de rust die het braakliggend gunt, is dat

plantje daar, en komt het in de ogen. En als er een gebouw overheen komt of vlakbij (met ruimte voor repetitie, atelier, kantoor, montage), wees niet bang, dan ook: graag. Des te meer ruimte voor weer een andere associatie, of de uitwerking van al ontplooid initiatief. Mits een pand dat inpast, uitkijkt en opengaat.

Met aandacht voor inrichting, met ruimte voor tijdelijkheid, met aandacht voor ruimte. Zo make men een mooie stad. Een mooie stad is per definitie kunstliefhebbend en verzorgend, ruimte biedend. Flexibel, zodat zij snel kan veranderen. Maar een goede mooie stad heeft ook die basis. Dat wil zeggen: een vloeiende infrastructuur, consequente bewegwijzering – vooruit, een hapering op gezette plekken –, spannend, goed ontworpen meubilair, pleinen, brede wegen, smalle straatjes vol met bocht, groen groen groen en heren der gekleurde en gemengde wanden. Wat nu te doen met sommige van die stukjes stad die zo rommelig zijn, maar dan zonder rafeligheid; zo slordig zonder tijdelijkheid; zo kleurloos zonder design? Zou het misschien zo wezen dat de invulling – mais oui, hernieuwd elan! – van dat deel, misschien in openlucht, afwisse-

lend geprogrammeerd; of wie weet liever met een aardig, wijdogig gebouw eromheen, een toevoeging levert? In kunst en liefde? In welzijn en -ervaren van de stad?

▲ROMY JOCHEMS▲

Crisis?

Waar was ook het ook al weer begonnen? De financiële markt? De hypotheekmarkt? Wie heeft de winnende WorldPressPhoto op zijn netvlies? Huisvesting is oorlog geworden! Het oorlogsfront kondigde zich al aan. De jongere, startende woningzoekende kon zich niet of nauwelijks een plek veroveren op de huizenmarkt. Ateliers voor de startende, economisch zwakkere kunstenaars zijn er al een lange tijd niet meer te vinden. Crisismanagers zouden eens een blik op die kunstmarkt moeten werpen. De kunstenaars weten niet beter dan dat huisvesting crisis is.

We hebben in deze uitgave een paar kunstenaars en organisaties uitgenodigd om te beschrijven onder welke condities zij hun werk moeten doen. Crises, op de schopstoel, continue van de ene plek naar de andere moeten. En kijk eens wat er uit komt. Productiehuis d'amor, door menig-

een omarmd in de stad, moet zijn productiewerkzaamheden elders in een ander dorp huisvesten. Het productiehuis heeft een omzwenning in de stad achter de rug die eindigt in een dorp onder de rook van nota bene de stad Utrecht. En toch maken ze producties die landelijk erkenning krijgen. Lees het verhaal van Laswerk. Lees wat ze daar presteren, met erkenning op nationaal en internationaal niveau. Als je achter die verhalen hoort onder welke condities dat gebeurt, dan past slechts een woord; chapeau. Kijk naar de StadsGalerie zelf. Sinds het vertrek van de StadGalerie uit de Observant is het hangen en wurgen met de huisvesting. Nooit een lange zekerheid over de plek; ook nu weer zit de galerie op de schopstoel. Waarheen? En voor hoelang? En desondanks toch een aantal tentoonstellingen neerzetten die de aandacht trekken, die inspireren. Het verhaal van Warner & Jenkinson. Uit de keukens

van de kunstenaars in dat pand komt menig product, dat nationaal en internationaal scoort. Alle kunstenaars gaan daar met de volle energie tegenaan. Omdat ze dat willen, ondanks het feit dat het huisvestingsperspektief erbarmelijk is. Lees het verhaal van de muzikant. Gevierd in Amersfoort en het land. En al die prachtproducties perst hij uit een kamertje dat kleiner is dan dat van de toiletjuffrouw. De omzwenningen van de beeldend kunstenaar zijn meer dan illustratief voor het volhardingsvermogen van een kunstenaar, om ondanks de belabberde omstandigheden door te gaan en te groeien in kwaliteit van werk, met bijbehorende exposities in het land.

Wat we met deze krant willen laten zien, zijn de omstandigheden waaronder in Amersfoort op de werkvoer gebikkeld wordt. We hebben lang niet alles verteld.

De geschiedenis van Theater Borra is een geschiedenis van van stug tegen de stroom inroeien om vooral het kleine theaterje overeind te houden. De plek van Per Expressie heeft ook nog steeds geen vast ankerpunt in de stad gevonden. En er zijn uiteraard de goede voorbeelden: poppodium De Kelder gaat gestaag vooruit, de Lieve Vrouw weet met hard werken haar plek te handhaven en anderen te stimuleren tot productie! En zo meer. Wat we in de komende tijd willen laten zien, is wat voor een pracht producties uit die rafels te voorschijn komen. Wat we de komende tijd willen bereiken is, dat we in Amersfoort deze rafels koesteren: gun ze de tijd en de ruimte, maak het ze een periode wat comfortabeler en behoud deze kunstenaars en -plekken voor de stad!

▲REDACTIONEEL▲

Francisca Kalmijn is beeldend kunstenaar te Amersfoort. Zij heeft les gehad aan de Hogeschool voor de Kunsten in Utrecht. Heeft jarenlang voor wat betreft haar atelier door Amersfoort, Zeist en Utrecht gezworven.

Een eigen atelier, een plek onder de zon

EEN VASTE PLEK WAS ZESTIEN JAAR GELEDEN VOOR KUNSTENARES EN SCHILDERES FRANCISCA KALMIJN UIT AMERSFOORT ONBEREIKBAAR. ZIJ MOEST HET DOEN MET EEN 'MOBIEL ATELIER', BESTAAND UIT ZO'N 1.000 BOEKEN LITERATUUR OVER KUNST EN ZEKER VIJFENTWINTIG TOT VIJFTIG DOEKEN PERMANENT. NATUURLIJK NIET VAN DIE KLEINE HANDZAME AFMETINGEN MAAR MEER HET FORMAAT VAN EEN GROTE MUUR. VERHUIZEN VAN HOT NAAR HER.

Ergens neerstrijken met onbekende verblijfsduur. Een maand, twee misschien drie, of heel gek een heel jaar! Als kunstenaar in Amersfoort houd je van een nomaden bestaan. Dat zou in ieder geval moeten want anders kom je er bekaaid vanaf en zul je na enige tijd constateren dat het voor een kunstenaar 'part of the job is'.

Atelierruimtes zijn schaars en de ruimtes die er zijn overschrijden zeker niet de norm van overdadige luxe. Een gemiddelde ruimte is te betrekken op basis van een maand, twee maanden of soms zelfs een jaar. Misschien met stromend water, of wellicht een oude verwarming die veel lawaai maakt, maar dat zijn dan wel direct de luxe varianten uit de beschikbare ruimtes.

Eigenlijk ben je als kunstenaar in Amersfoort vogelvrij. Zo beweert Francisca. Ruim zestien jaar is zij dakloos geweest wanneer het gaat om het vinden van een goede werkbare ruimte waar zij haar kunstwerken kan vervaardigen. Nu, ze is vijftig, is het haar eindelijk gelukt een plek te vinden waar ze en kan leven en de mogelijkheid heeft om haar kunstwerken te creëren.

Maar die plek heeft ze niet via een speciale bemiddeling vanuit de gemeente mogen krijgen. Het is op de ordinaire manier gegaan. Inschrijven, zoeken naar woonruimte en vervolgens lang genoeg op de lijst staan om uiteindelijk een ruimte toegewezen te krijgen.

waarom toch zoveel offers?

In een leuke wijk, een oude woning met aangrenzend een grote schuur die nu nog is opgetrokken uit metalen golfplaten. Francisca heeft de toezegging deze schuur te vervangen voor een acceptabele ruimte die zij zal inrichten als atelier. Omdat vooral grote doeken door haar bewerkt worden valt de totale werkoppervlakte als uiterst klein te typeren, maar het is er tenslotte een. En het heeft een permanent karakter. Voor het eerst weet Francisca dat er geen onzekerheid meer is over de volgende maand.

Waarderen mensen wel kunst? En begrijpt het publiek wel wat voor een

offers er gebracht worden om hen met bijvoorbeeld een mooi werk aan de wand te verblijden? Maar misschien wil het publiek het ook niet weten. Zeer waarschijnlijk is ook niet bekend in welke barre omstandigheden kunstenaars soms hun werk moeten creëren. Bovendien kan het publiek daar

over ook anders denken.

Waarom toch zoveel moeite doen en waarom toch zoveel offers? Neem gewoon een kantoorbaan waar je zeker bent van warmte, mensen en vaak slechte koffie. Maar dan blijkt al snel dat een kunstenaar handelt vanuit het hart. De creativiteit moet losgelaten worden, die moet zich uiten en dat daarvoor niet altijd de omstandigheden ideaal zijn lijkt erbij te horen. Soi! Het is niet anders.

Maar dat is wel het doel waar Francisca zich hard voor wil maken. Het is wel anders en het kan zeker beter alleen zal de

Kunstverzamelaars: liefhebbers of belastingontwijkers?

AAN HET BEGIN VAN IEDER JAAR IS HET WEER TIJD OM DE AANGIFTE INKOMSTENBELASTING IN TE VULLEN. LEUK IS HET NIET, WANT WE GEVEN ONS GELD

LIEVER RECHTSTREEKS AAN ONSZELF UIT.

Rijkaards gaan daarom op zoek naar fiscaal vriendelijke oplossingen voor het verminderen van hun belastingdruk; ook wel belastingontwijking genoemd. Er wordt creatief omgegaan met hiaten in de wetgeving waardoor men zich op een grijs gebied bevindt tussen legale belastingontwijking en illegale belastingontduiking. Om hun belastbaar vermogen te verkleinen, zoeken de rijkaards naar allerhande beleggingen die door wettelijke vrijstelling niet behoren tot de rendementsgrondslag in box 3.

Kunstverzamelaars zijn slimme belastingontwijkers. Kunst wordt namelijk door de wetgever onder bepaalde voorwaarden niet tot de belastbare vermogensbestanddelen in box 3 gerekend (art. 5.8 Wet IB). Bovendien is het investeren in kunst (met name schilderkunst van oude meesters) veiliger dan een belegging in effecten. Want, zoals we hebben gezien, heeft de kredietcrisis bij veel particuliere beleggers een substantieel steentje bijgedragen aan de vermindering van hun box 3 vermogen. Beter is het dus om je geld in te zetten op een stuk van een oude IJslandse

meester dan te “gokken” op de rendementen van IceSave.

Men komt er echter niet mee weg om steeds vlak voor de vermogenspeildatum op 31 december kunst aan te schaffen om deze vlak daarna weer te verkopen. Dan wordt de kunst als belegging aangemerkt en wordt het box 3 vermogen navenant verhoogd.

Voor de kunstenaar is het, vanuit financieel oogpunt, fijn dat de wetgever kunst heeft uitgesloten van de rendementsgrondslag in box 3. Het aantal “kunstliefhebbers” is hierdoor gestegen waardoor de vraag toeneemt en de verkoopprijs kan stijgen. Maar als kunst wordt gekocht in het kader van het verkleinen van het belastbare vermogen, wordt de kunst dan nog wel gewaardeerd om haar esthetische waarde of om de boodschap die het uitdraagt?

Laten we de kunst die in het kader van belastingontwijking wordt aangeschaft vanaf nu betitelen als “box-3-kunst”: een letterlijk creatieve manier om van belas-

ting-vermindering te profiteren. De liefhebbers van deze box-3-kunst zullen echter in hun eigen belang wel een kunstobject aan moeten schaffen dat dicht bij hun persoonlijke smaak ligt. Ze moeten namelijk kunnen aantonen dat de kunst voor persoonlijke doeleinden is aangeschaft en niet hoofdzakelijk als belegging dient.

Ze zullen het object dus thuis op prominente plaatsen moeten etaleren. Op zolder neerzetten is er niet bij: ze moeten kunnen aantonen dat ze ervan genieten.

Een bijgevolg van de aanwezigheid van de zogenaamde box-3-kunstliefhebbers in de markt zorgt ervoor dat het aanbod van box-3-kunst steeds groter wordt. Een aantal kunstenaars zal zich dan, om financiële redenen, steeds meer gaan richten op het creëren van laagdrempeliger box-3-kunst, in plaats van het creëren van kunst vanuit esthetische of idealistische bedoelingen. Het resultaat: een vermindering van de benutting van de artistieke vrijheid.

Box-3-kunst: leuker kunnen de kunstenaars het niet maken, wel makkelijker.

▲ANNEMARIE DOTINGA▲

VERDACHTE REGENJASSEN

IK KREEG ONLANGS POST VAN MINISTER KLINK. OF IK EEN ELEKTRONISCH PATIËNT DOSSIER WIL?

Een EPD. Nee, dat wil ik niet. Ik kan niet precies zeggen waarom. Maar ik vind het een eng idee dat Ab Klink mijn medisch dossier kan inzien. Ik zie hem al zitten achter een beeldscherm, beetje speeksel in zijn mondhoek.

“Ha, ha, op 16 november 2005 heeft Bouke Bruinsma zich laten behandelen voor aambeien. En wat zie ik hier, op 20 oktober 2008 heeft hij zich laten testen op chlamydia, uitslag negatief.”

Daarom heb ik het bezwaarformulier ingestuurd, samen met een kopie van mijn rijbewijs. Dat laatste verontrust me, wat moet Ab Klink met een kopie van mijn rijbewijs?

Klink heeft het rookverbod in de horeca ingevoerd, hij heeft de paddo's verboden, en nu wil hij zuipketen op het platteland aanpakken. Ik ben bang dat hij dit allemaal op een of andere manier weet te controleren via het EPD. Die zure christelijk gereformeerde jas waar Balkenende IV dit land in probeert te persen begint me nu echt te knellen. Ik rook niet eens, paddo's heb ik nog nooit gebruikt, en de tijd dat ik samen met mijn vrienden in een Fries tuinhuisje

ieder weekend twaalf kratten Grolsch wegbeugelde ligt ver achter me. Maar ik wil dat ‘laten’ omdat het mijn eigen keus is, niet die van Ab Klink. Ik ben altijd nog minister van mijn eigen gezondheid. Als ik mijn longen wil asfalteren, mijn lever kapot wil zuipen, en in een permanente shii-takepsychose wil leven, dan is dat mijn keus! Oke! Red mij niet. In godsnaam, red mij niet.

Dit kabinet kijkt me iets te veel achter mijn voordeur; verscherpt cameratoezicht, Elektronische Kind Dossier, Burgerservicenummer, DNA-banken, Identificatieplicht, Preventief fouilleren, Total Bodyscans op vliegvelden, het EPD, verplichte registratie van zoekopdrachten, telefoongesprekken en passagiergegevens, en vingerafdrukken en gezichtsscans van alle Nederlandse paspoorthouders. Voor Nederlandse politici die geloven in een god die -overal en altijd- alles ziet, is dit misschien allemaal niet zo erg. Maar ik lijd hierdoor aan een chronisch privacygebrek, hetgeen binnenkort als officiële aandoening in mijn medisch dossier wordt opgenomen.

“Ik heb niks te verbergen, dus wat maakt het uit dat ze alles van me weten”, wordt er vaak geroepen. Alleen Gordon en Dries Roelvink hebben niks te verbergen. Althans, ik weet niet hoe het met u zit, maar ik bel

niet zelf de Privé of Story als ik in scheiding lig. Niet dat de Privé zich interesseert in mijn scheiding. Ik ben nu eenmaal geen BN'er, en bovendien ongehuwd. Ieder ander mens die de emotie schaamte wel kent, heeft iets te verbergen.

Bovendien maken u en ik niet uit welke gegevens verdacht zijn. Dit soort systemen wordt ook preventief gebruikt en zijn dus nogal ruim interpreteerbaar. Een voorbeeld; als ik een regenjas bestel bij de Wehkamp, en een zak salmiak lolly's koop bij de Jamin. Ben ik dan een potentiële kinderlokker die geschaduwd mag worden, of een lollyliefhebber met een slechte kledingsmaak? Ander voorbeeld; stel, een charismatische Nederlandse politicus wordt vermoord door een Adviseur in een Skoda Felicia. Ik geef toe de kans is klein, charismatische Nederlandse politici zijn zeldzaam. Maar stel dat het gebeurt, mag ik dan preventief van mijn bed worden gelicht en 72 uur in voorarrest worden gehouden?

Maar waar ik nog het meest bang voor ben, is dat door gebrekkige beveiliging al mijn gegevens op straat komen te liggen. En dat ik dan gebeld word door een callcenter meisje van de Nuon met de mededeling, “Meneer Bruinsma ik heb speciaal voor u een fantastische aanbieding, als u nu overstapt naar Nuon, krijgt u een jaarlang gratis aambeienzalf.” ▲BAUKE▲

aandacht van de gemeente meer gevestigd moeten worden op het creëren van goede randvoorwaarden voor kunstenaars. Actief op zoek naar passende ruimtes. En die zijn er zeker volgens Francisca. Maar naast standaard ruimtes ziet zij ook andere mogelijkheden. “Het mag best een klein vierkantje aan oppervlakte zijn in een grote fabriekshal”. Temidden van een andere omgeving waar een geheel ander werkproces plaatsvindt. Het is niet alleen aan de gemeente om kunstenaars te huisvesten. Het is ook aan hen hierin verantwoordelijkheid te nemen en hierin creatief te zijn.

Aanspraak maken op werkruimte is mogelijk maar lijkt geen officiële route te kennen. De gemeente Amersfoort heeft een lijst waarop kunstenaars zich kunnen plaatsen die op zoek zijn naar passende werkruimte, zo beweert Francisca. Maar een echte volgorde lijkt daar niet in te zitten. Zo'n tien jaar geleden liet zij zich ook plaatsen op die lijst. In die context wacht ze nog steeds.

▲MURIEL VAN DER HEIJDEN▲

Studio PPS: Papa's Pruts Schuur

ACHTER ZIJN HUIS, IN DE TUIN STAAT EEN
SCHUURTJE VAN 5 BIJ 3 METER, OMGEBOUWD
TOT EEN GELUIDSDICHTE STUDIO.

Het grootste deel van de werkruimte wordt ingenomen door een vleugel, zodat er nog net genoeg plek over is voor de overige apparatuur. Eigenlijk is de studio net groot genoeg voor een muzikant: hij kan er schrijven, produceren en muziek studeren.

Daarnaast wordt piepkleine werkruimte regelmatig gebruikt voor de ontvangst van gastmuzikanten, voor opnames van cd's of video's. Nooit meer dan één muzikant per keer. Voor het tegelijk opnemen van grotere gezelschappen is een uitwijk naar grote en

dure studio's noodzakelijk, wat vaak niet te betalen is. Het budget voor een productie is meestal zeer beperkt. Door gastmuzikanten één voor één uit te nodigen is het toch mogelijk met meerdere muzikanten muziek maken.

Zomers kan het in de studio erg warm worden. Een mens wil niet hoe zwaar het werken in zo'n krappe werkruimte wordt. Dat leidt er soms toe dat buurtbewoners vreemd opkijken als ze de muzikant na een dag hard werken, bezweet afscheid zien nemen van een zangeres.

Zo maar een korte sfeerimpressie van de ruimte waarin een van Amersfoorts topmuzikanten zijn werk moet doen. Werk, dat door meniggen de hemel in geprezen wordt en waar Amersfoort goede sier mee maakt, tijdens festivals, eeuwfeesten. Iemand die ook ambas-

State of the Art

NIET ZO LANG GELEDEN HIELD CDA-ER BOEVE (TOEN RAADSLID, THANS WETHOUDER) EEN VURIG BETOOG TEGEN DE ONDERSTEUNING VAN KUNSTENAARS IN DE VORM VAN ZACHTE HUURTARIEVEN VOOR PANDEN DIE EIGENDOM ZIJN VAN DE GEMEENTE EN ALS ATELIER WORDEN GEBRUIKT. VVD FRACTIEVOORZITSTER COOMANS DEED ER NOG EEN SCHEPJE BOVENOP DOOR TE STELLEN DAT HET VERSCHIL TUSSEN DE HUUR DIE DE KUNSTENAARS OPBRENGEN EN DE 'MARKT-CONFORME' PRIJS EIGENLIJK GEZIEN MOET WORDEN ALS SUBSIDIE. WAARNA BOEVE HET AF KON MAKEN DOOR TE STELLEN DAT DAT VERSCHIL DAN MAAR MOEST WORDEN BIJGELEGD DOOR DE AFDELING CULTUUR, ALS ER DAN PERSÉ MOEST WORDEN VASTGEHOUDEN AAN DEZE SCHAPPELIJKE HUURTARIEVEN.

Nog afgezien van de vraag of 'markt-conform' sinds de kredietcrisis nog iets nastrevenswaardigs inhoudt is er de vraag wat subsidie nu eigenlijk is. In het jargon van de behoudende partijen is het een woord dat de verdenking op zich laadt van onverantwoorde overheidsuitgaven, een halfzachte herverdeling van belastinggeld ten gunste van niet essentieel geachte onderdelen van de maatschappij.

Ik heb eerder betoogd dat cultuursubsidies eerder moeten worden gezien als investeringen in die maatschappij, en cultuur als de R&D afdeling van de stad. Dat wil niet zeggen dat je niet kritisch mag zijn over hoeveel je waarin investeert, maar het maakt tenminste duidelijk dat er verdiensten tegenover staan, of althans verwacht worden. Dit is een model dat ook in conservatieve hoek begrepen wordt. Subsidies om ondernemers te helpen innoveren staan veel minder ter discussie dan cultuursubsidies, hoewel ook daar de meetbaarheid van het resultaat beperkt is. Ook is het zonneklaar dat er een vestigingsbeleid moet zijn voor bedrijven, terwijl atelierbeleid iets is dat niet in de gemeentelijke stukken voorkomt. Wat blijft is dat een investering altijd risico inhoudt en dat de terugverdiensten zich pas op langere termijn openbaren.

De Spullenmannen zijn inmiddels bijna 7 jaar in Amersfoort gevestigd in de voor-

malige kleurstoffabriek Warner & Jenkinson, die eigendom is van de gemeente. Het leek het me aardig om de balans eens op te maken, om zo in kaart te brengen wat de stad terug krijgt voor alle in die tijd geïnvesteerde gemeente-euro's.

Natuurlijk is er de hoofdactiviteit van de Spullenmannen, het maken van voorstellingen en beeldende kunst. Dat heeft de volgende producties opgeleverd: MEER, Kletter Touw Tijd en Palen, the MUSH room, het I.T.I. project, de Broodroosterhelmenshow, Operatie Subman, de Applausdouche, het Knopjesmuseum, de Jukebus, de Pers, en talloze experimenten in het Spullenlab. Deze projecten zijn te zien geweest in theater De Lieve Vrouw, bij Theater Terras, De Laswerkplaats, Festival Etcetera, Festival Franje, de Stadsgalerij, de Staalkaart en vele andere locaties in de stad. Buiten Amersfoort werden producties getoond op festivals en in theaters in heel Nederland, waaronder Oerol, theater Bellevue, Tweetakt en theater Kikker. En tenslotte is er d.m.v. deze producties ook aan Amersfoortpromotie gedaan op festivals en in theaters in Tsjechie, Duitsland, Oostenrijk, Hongarije, Denemarken en Noorwegen.

Verspreid over 7 jaar stond daar € 17.950,- vanuit de afdeling cultuur van de gemeente tegenover. Of die bijdrage in verhouding staat tot het artistieke resul-

taat laat ik graag aan de lezer. Interessanter wordt het wanneer ook de minder zichtbare zaken worden meegenomen. Zo leven de Spullenmannen (anders dan vaak wordt aangenomen) niet van een uitkering en betalen ze aan de gemeente een volwassen huur voor hun pand. Misschien niet wat de plek zou opbrengen als kantoorlocatie, maar daar staat tegenover dat de gemeente momenteel zonder noemenswaardige investering in renovatie van de gebouwen of sanering van de grond € 2.650,- per maand beurt voor het beperkte gedeelte dat de Spullenmannen huren. Aan kale huur is dit over die zeven jaar bij elkaar een kleine € 148.000,- in de gemeentekas! Voor het hele terrein is dat vermoedelijk een veelvoud daarvan.

Nog interessanter wordt het wanneer de ongeplande spinoff van de vestiging van dit kunstenaarscollectief in de berekening wordt meegenomen. Leden van de Spullenmannen stonden aan de basis van de Laswerkplaats, het KunstenaarsLogies, Festival Franje en de TOKO workshops voor kunst en technologie. Er werd een cultureel bedrijfsverzamelkantoor opgezet dat werkruimte verschaft voor ZZP-ers in de creatieve industrie. Ook is het pand de thuisbasis voor de Stichting Absurd Nederland, (co)producent van VPRO's Staat van Verwarring, het radio programma Binnenland1, een Normaal Boek, de Stille Fanfare, de Absurde Spelshow en de voorstelling

'Krantenkoorts'.

Indirect heeft dit via de Laswerkplaats bovendien geleid tot de komst van jeugdoperagezelschap Xynix en TG Sonja naar Amersfoort, en via het KunstenaarsLogies tot Amersfoortpromotie in Amerika, Engeland, Korea, Japan, Kroatie, Duitsland, Denemarken, Oostenrijk, Finland, Italië, Frankrijk, Australië, en vele andere landen. Wat ook nog buiten de berekening is gehouden is de hoeveelheid geld die via aanvullende subsidies en sponsoring (een veelvoud van die incidentele gemeentesubsidies) naar Amersfoort is gevloeid en die hoofdzakelijk is besteed bij de Amersfoortse middenstand, of wat de bezoekende kunstenaars uit het KunstenaarsLogies spenderen.

Al met al lijkt me dat niet slecht voor een investering van € 130.000,- negatief! Ik heb geen inzage in de boeken van andere kunstenaars, maar vermoedelijk geldt daar een soortgelijk verhaal. Problematisch blijft dat echter dat kunstenaars uit hoofde van hun beroep vooral geïnteresseerd zijn in artistiek resultaat en geen glimmende jaarverslagen produceren waarin dit duidelijk staat opgeschreven. En aan de andere kant dat veel bestuurders hun oordeel het liefst baseren op zulke verslagen en zich door gebrek aan tijd of interesse niet persoonlijk komen laten informeren over de 'state of the art'.

▲HARMEN G. ZIJPA

Politiek & Kunst. Gebouwen, stenen, macht & prestige.

POLITICI HEBBEN IETS BEDACHT. DAAR ZIJN ZE VOOR. REGEREN IS VOORUITZIEN, ZE MOETEN WAT LATEN ZIEN. HOE? MET CEMENT, MET BETON. ZELFS

ALS ZE CULTUUR IN DE PORTEFEUILE HEBBEN.

Is dat slecht? Moeten we aplaudiseren? Nee! Ja! Nee. Nou ja, een goed gebouw boven je hoofd is ontegenzeggelijk geweldig. Maar dan. Hoe gaat het met de exploitatie? Zitten we niet gelijk te vernikkelen van de kou. De stenen zijn er wel, maar is er ook geld voor de verwarming? Politici gooien ons een boel stenen naar de kop. Vangen, wees er blij mee! Is dat zo? Moeten we er blij mee zijn? Ik ken een heleboel huizen, daar is het al warm. Een klein beetje geld er bij en het wordt er nog warmer. Geef die bewoners een garantie dat ze er nog 5 of 10 jaar kunnen zitten, wat geld voor de kolen er bij en ze zijn het heertje. Natuurlijk, prestigieuze projecten kunnen inspirerend zijn voor het lokale klimaat. Maar ze zijn dat niet per definitie: er zal lokaal klimaat moeten zijn. Het liefst een klimaat boven de 16 graden. Niet zo'n omgeving waar je je handschoenen en das moet aantrekken, in de wetenschap dat je zo naar buiten gestuurd wordt waar het nog kouder is.

Ik ben er altijd verbaasd over hoe het door de bank genomen loopt in dit land: geld voor prestigieuze bouwers, het is er. Geld voor de invulling: hangen en wurgen. En de kunstenaars? Tsja, die doen het toch voor hun plezier!

Kijkend naar de grote steden, naar de echt grote steden, dan zie je rafels. Rafels aan de rand van de stad, rafels midden in de stad. Amersfoort heeft die rafels opgeruimd. Ze zijn er niet meer. Ze zijn er wel, maar we willen ze niet zien en zo snel mogelijk opruimen. Amersfoort wil de rafels zo snel mogelijk opruimen en de plek te gelde maken. We maken de samenleving, we plannen waar 'functies' moeten komen, waar de kunsten gehuisvest moeten worden. Maar de kunsten laten zich niet plannen. De gedachte van een maakbare samenleving is een gruwelijke, uiteindelijk cosmetische misvatting. Je doet onderzoek, meten is weten, natuurlijk. Met ijzige efficiëntie stel je vast dat je een prachtzaal nodig hebt, met een dure, bekende artiest. Feestje geslaagd? Maar het feestje is pas echt geslaagd als de chemie tussen de bezoekers en artiesten uit stijgt naar een nieuw niveau. Het

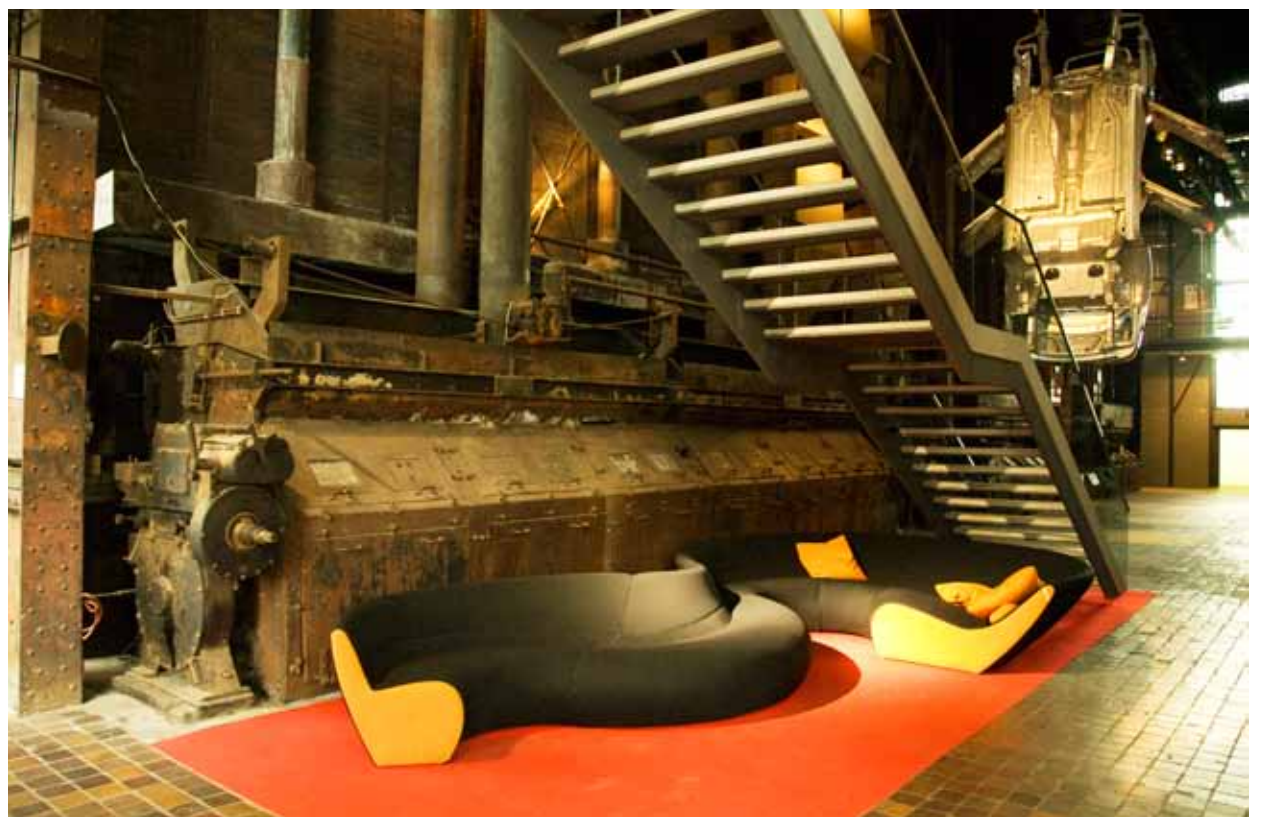
niveau waar de dromen heersen. Wat voor een beeld zou Giacometti moeten maken met het criterium nuttig? Wat moet Bach met een efficiënt oratorium? Wat zou Roman Signer aanmoeten met doelmatigheid in zijn filmische statements? Het feest van de kunsten is zijn volstrekte nutteloosheid, afgezet tegen nut, efficiëntie en doelmatigheid.

De desem voor kunsten zit verstopt in de rafels. Wil je de kunsten laten leven, dan moet je niet kloppen, vegen en zuigen; wil je de kunsten levend houden, dan moet je de rafels niet klinisch reinigen of zelfs wegsnijden, maar lekker mesten, zonder bureaucratische rimram laten groeien. Het gaat dan niet om het opknappen, zoals dat bij de Westergasfabriek in amsterdam gebeurd is. Voor dat soort panden is de doelgroep toch veel te beperkt. Nee, het is gewoon te weinig geld en dus minimaal opknappen. Opknappen naar het budget. We kunnen leren van Berlijn. Neem het Ost-Bahnhof. Op het terrein ligt een complex aan gebouwen. Minimaal opgeknapt, verhuurd aan kunstenaars voor 15 jaar en het bruist als nooit te voren. Neem nu het terrein van onze gasfabrieken. Hoe lang ligt dat al braak? Neem nu Warner en Jenkinson. De kunstenaars die dat gebouw

huren hebben zicht op een periode van 2 jaar. Wie o wie investeert in een periode van 2 jaar, met het vooruitzicht dat je na 2 jaar op een andere plek opnieuw mag beginnen? Een commerciële ondernemer zou er niet aan beginnen. Het oliemolenkwartier? t Kostte heel wat strijd om een plekje te behouden voor de kunstenaars die daar al zaten. Idem bij de wagenwerkplaats. Voor een fractie van de herbouwkosten van de wagenwerkplaats, biedt je de kunstenaars in Warner en Jenkinson of de Noackfabrieken de mogelijkheid om in die gebouwen bijzondere dingen te doen. Kortom, handhaaf dit soort plekken en biedt de kunstenaars een perspectief van een langere periode.

Kunstenaars zijn de nomaden van de rafels. Zijn er geen rafels meer, dan verdwijnen ook zij uit het stadsbeeld. Nu al weten we dat menig gebouw op de Zonnehof leeg komt te staan. Zet daar de kunsten in. Het GGD-gebouw is een prachtig ateliergebouw. De bibliotheek is een prachtruimte voor theaterproducenten. Overbrug de tijd na het leegkomen van het Elisabethziekenhuis. Breek het niet af, laat het 5 tot 10 jaar overeind en maak er in die periode een spraakmakende plek van. Rafels komen er, keer op keer op keer. Koes-

Designmuseum in het Ruhrgebied. Onder meer uit kostenoverwegingen is er nauwelijks iets uit de fabriekshal verdwenen. De designobjecten staan tussen de oude machines in.

STADSGALERIJ

De stichting StadsGalerij is de uitgeefster van de StaalKaartKunstenKrant. De StaalKaartKunstenKrant verschijnt 3 x per jaar.

CORRESPONDENTIEADRES:

Zonnehof 4a, 3811 NC Amersfoort

WEBADRES:

www.stadsgalerij.nl

PROGRAMMA STADSGALERIJ 2008:

Kris van Veen

Monica de Jong

Sander van Mil

AAN DIT NUMMER WERKTEN MEE:

Ilona de Kraker

Ron Jagers

Jelle de Bruijn

Dick Cools

Romy Jochems

Annemarie Dotinga

GipIt

Thijs Borsten

Muriel van der Heijden

Bouke Bruinsma

Harmen Zijp

DE STADSGALERIJ BUITENPOST:

De buitenpost van de StadsGalerij wordt telkens gestationeerd in een leeg kantoor- dan wel winkel-pand. Het afgelopen jaar zat de buitenpost in het AKZO-gebouw, maar deze is inmiddels weer ontruimd. Mogelijk kunnen we bij de volgende editie een nieuwe buitenpost melden.

ter ze, gebruik ze en behoudt daarmee de kracht en inspiratie van de kunst in de stad.

▲RON JAGERS▲

>>> van pagina 1

Creative Stad is opgezet door de afdeling Economische Zaken, en de creativiteit van kunstenaars is daar van het begin af aan geen onderwerp geweest. Het doel is namelijk economische groei. Met andere woorden: de creativiteit staat ten dienste van de winst. De ondernemers zoeken creativiteit om hun bedrijfsvoering sneller, innovatiever en uiteindelijk winstgevend te maken. Kunstenaars hebben daar per definitie geen

boodschap aan. Hun doel is artistieke groei, en zij zoeken middelen om dat doel te bereiken, om hun kunst te kunnen produceren.

Kunstenaars en ondernemers: In het taalgebruik van de creative city lijkt het een perfecte match, maar dat is het niet. Ze hebben verschillende doelen.

Ik wacht dan ook met smart op de eerste ondernemer die het aandurft om samen met een kunstenaar een artistiek statement te maken. **AGIPLTA**

Open Huis Scholen in de Kunst

zaterdag 18 april 2009 13.30 – 16.00 uur

Theater, Dans, Muziek & Beeldende Kunsten

cursusaanbod voor kinderen, jongeren en volwassenen

www.indekunst.nl

staalkaart **KUNSTEN**krant

afmetingen

tabloid formaat 26,0 x 39,0 cm

full color

courant druk

oplage 5.000 exemplaren

verspreidgebied regio amersfoort

standaard advertentiematen

260 x 390 mm (staand) 590,-

260 x 185 mm (liggend) 315,-

125 x 185 mm (staand) 170,-

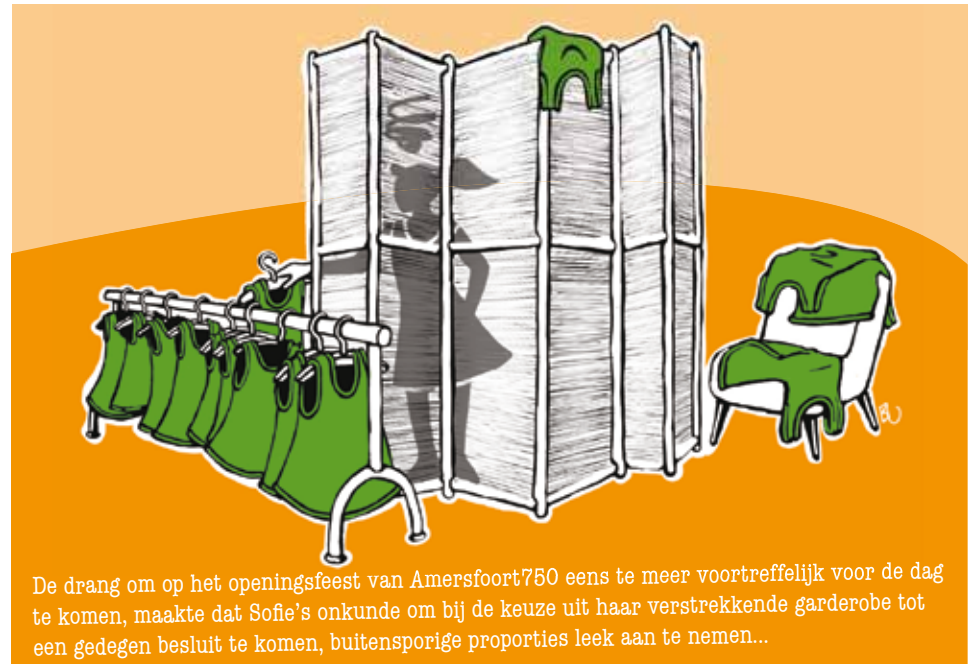
125 x 90 mm (liggend) 90,-

alle prijzen ex. 19% btw

contact

uw.advertentie@stadsgalerij.nl

postadres: Appelmarkt 17 A, 3811 CT Amersfoort

De drang om op het openingsfeest van Amersfoort750 eens te meer voortreffelijk voor de dag te komen, maakte dat Sofie's onkunde om bij de keuze uit haar verstreckende garderobe tot een gedegen besluit te komen, buitensporige proporties leek aan te nemen...

CAFÉ DE LIEVE VROUW

www.liejevrouw.nl

Verbouw of nieuwbouw van uw cultuurgebouw? DHV ondersteunt u bij de uitwerking van visie & concept, haalbaarheidsstudie, locatieonderzoek, programma van eisen, ontwerp, kostenadvies, bouwmanagement en beheer.